

STRATEGI OM HOLDNINGER OG HANDICAP

Det Centrale Handicapråd

INTRODUKTION

Har du taget dig selv i at tale højere og tydeligere til en person, der sidder i kørestol? Vil du være forbeholden over for en ny kollega med ADHD? Sætter du dig gerne et stykke væk fra en spastiker eller en person med udviklingshæmning? Ja, så reagerer du ligesom mange andre danskere. De fleste af os – også personer, der selv har et handicap – har nemlig bestemte fordomme om, hvem mennesker med handicap er, og hvad de kan. Og vi bliver ofte usikre på, hvordan vi skal agere, når vi bliver konfronteret med handicappet. Selvom fordommene og berøringsangsten sjældent skyldes ond vilje, så har de stor betydning for de mennesker, der bliver mødt med dem.

Det er en vigtig del af arbejdet for ligeværd at gøre op med fordomme og negative holdninger. Derfor bliver det også fremhævet i FN's handicapkonvention, hvor artikel 8 netop handler om at bekæmpe fordomme og stereotyper og skabe bevidsthed om, at mennesker med handicap er ligeværdige og bidrager til fællesskabet.

Indgroede fordomme kan være svære at ændre, men det er værd at gøre indsatsen! Færre fordomme og negative holdninger vil betyde, at mennesker med handicap får bedre livsvilkår og mulighed for at realisere deres drømme, og samtidig vil samfundet få mere glæde af ressourcerne hos mennesker med handicap.

Sidst, men ikke mindst, vil et opgør med fordommene mindske den berøringsangst og usikkerhed, som ofte er den største barriere, når mennesker med og uden handicap møder hinanden.

Læs mere på www.dch.dk/holdninger-og-handicap

INDGROEDE
FORDOMME KAN
VÆRE SVÆRE AT
ÆNDRE, MEN DET
ER VÆRD AT GØRE
INDSATSEN!

RESUMÉ AF HOLDNINGSTRATEGI PÅ LETLÆST DANSK:

Vi tror og mener allesammen noget om de mennesker vi møder, selv om vi ikke kender dem. Måske ser personen anderledes ud. Måske taler personen anderledes, end vi er vant til. Fordomme er, når vi tænker negativt om nogen uden at kende dem. Mennesker med handicap møder mange fordomme og har også fordomme selv.

Fordomme gør det svært at være med i samfundet. Det kan være svært at få arbejde, gå i skole eller lave ting i sin fritid, hvis andre har fordomme om dig. Tit skyldes fordomme om handicap, at man ikke ved noget om handicap, eller ikke kender nogen med handicap. Det må vi gøre noget ved!

I 2014 fik det Centrale Handicapråd til opgave at lave en plan for, hvordan man bekæmper fordomme i Danmark. Det Centrale Handicapråd mener, at det er vigtigt, at

mennesker med handicap er synlige i samfundet. Så kan alle lære noget om handicap og hvad det vil sige at leve med et handicap. Det er særlig vigtigt at arbejde med holdninger og fordomme på disse fem områder: Børn og unge, virksomheder, foreninger, offentlige myndigheder og personer med handicap.

Her er, hvad vi mener, man skal gøre:

BØRN OG UNGE

Det er vigtigt at børn og unge ved, hvad handicap er. Det er også vigtigt, at de møder mennesker med handicap. Derfor bør vi lære om handicap i skolen. Så kan vi gøre op med fordomme tidligt i livet.

VIRKSOMHEDER

Arbejdspladsen er en vigtig mødeplads for voksne mennesker. I dag har mange virksomheder mennesker med handicap ansat. Men flere skal have muligheden for at ansætte mennesker med handicap. Vi vil give virksomhederne råd om inklusion og åbenhed, så det bliver let at ansætte mennesker med handicap. Virksomheden kan så reklamere med, at den er ”virksomhed for alle”.

FORENINGER

Vi har mange foreninger i Danmark. Her mødes man om fritidsaktiviteter, sport eller politik. Foreningerne er vigtige mødesteder. Handicaporganisationerne og foreningerne bør samarbejde, så mennesker med og uden handicap let kan mødes. På den måde kan vi flytte holdninger.

OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

Når en kommune eller andre bestemmer noget, er det vigtigt at tænke på mennesker med handicap. For eksempel skal kommunerne sørge for, at deres information er nem at forstå og tilgængelig for alle.

PERSONER MED HANDICAP

Vi vil hjælpe mennesker med handicap med at møde andre på lige fod, så de kan rykke ved andres fordomme. Det giver den enkelte med handicap bedre livskvalitet og fordommene forsvinder.

Der bør også laves en ny gruppe, der kan arbejde med forslagene i planen. Gruppen skal hjælpe organisationer og kommuner med at bekæmpe fordomme.

OPGAVE: FLYT HOLDNINGER OG GØR OP MED FORDOMME

I starten af 2014 fik Det Centrale Handicapråd til opgave at udvikle et oplæg til en langsigtet strategi, der kan understøtte en samfundsudvikling, hvor mødet mellem mennesker med og uden handicap bliver mere ligeværdigt og sker med afsæt i gensidig respekt, viden og tolerance. Opgaven bliver støttet af et bredt flertal i Folketinget gennem satspuljen.

Arbejdet med strategien er løbet over forskellige faser med analyser, indsamling af viden, gennemførelse af projekter og formidling. Denne proces er blevet fulgt af en arbejdsgruppe med repræsentanter for Danske Handicaporganisationer, Sammenslutningen af Unge med Handicap, Institut for Menneskerettigheder, KL og udvalgte ministerier.

Strategioplægget består af en vision, prioritering af bestemte målgrupper og oplæg til konkrete initiativer, der på forskellige områder og ved hjælp af forskellige metoder kan flytte holdninger til mennesker med

handicap. Oplæggets initiativer retter sig mod et bredt spektrum af offentlige og private aktører, fordi holdninger og fordomme formes og forandres i alle dele af samfundet. Initiativerne er baseret på den viden om holdninger, der er udarbejdet i projektet, og som fremgår af et vidensbilag, der udgives sammen med strategien.

Vidensbilaget indeholder hovedpointerne fra en række undersøgelser og analyser, der er udarbejdet i forbindelse med strategiarbejdet. Udover en indledende foranalyse er det :

- Holdningsundersøgelsen ”Befolkningens holdninger og handlinger i relation til personer med handicap”. Udarbejdet i samarbejde med Antidiskriminationsindsatsen.
- Notatet ”Studie af holdninger til personer med handicap”.
- Rapporten ”Kunstneriske blikke på en hverdag med handicap”.
- Rapporten ”’De var jo ligesom os’ – holdningsændringer blandt skoleelever i 8. - 9. klasse”.

VISION

Visionen for strategien er et samfund, hvor:

Møder mellem mennesker med og uden handicap er naturlige og ligeværdige.

Det kan ske, hvis fordomme, negative holdninger eller usikkerheder ikke forstyrrer relationen.

UDFORDRINGER OG VIRKEMIDLER

De fleste mennesker har en positiv indstilling til personer med handicap. Udfordringen består derfor ikke primært i modvilje, men i utilstrækkelig viden om og manglende indsigt i, hvordan det er at leve med et af de mange forskellige handicap, man kan have. Dertil kommer en generel manglende bevidsthed om, at mennesker med handicap er en del af befolkningen.

Det personlige møde med en person med handicap er det stærkeste middel mod fordomme og berøringsangst. Derfor er det væsentligste omdrejningspunkt for strategien at skabe flere møder mellem mennesker med og uden handicap. Strategien spiller dermed også sammen med udviklingen af et mere inkluderende samfund i bred forstand.

Ud over de personlige møder, kan fordomme rykkes ved at skabe bevidsthed om, at mennesker med handicap også er en del af forskellige fællesskaber. Derfor er det et fokuspunkt for strategien at skabe rammer og praksisser, der tager højde for, at deltagere i disse fællesskaber kan have et handicap. Dermed bliver de involveredes viden om mennesker med handicap også styrket.

Endelig afspejler strategien, at mennesker med handicap selv har en vigtig rolle at spille i bekæmpelsen af fordomme – både som enkelte individer og gennem handicaporganisationerne. Det er en ambition for strategien at understøtte denne rolle.

DET PERSONLIGE
MØDE MED EN
PERSON MED
HANDICAP ER
DET STÆRKESTE
MIDDEL MOD
FORDOMME OG
BERØRINGSANGST

MÅLGRUPPER

Målet med strategien er at påvirke holdninger og fordomme bredt i samfundet. I sidste ende er målgruppen således hele befolkningen, men for at opnå den størst mulige effekt fokuserer strategien specifikt på følgende målgrupper:

1. BØRN OG UNGE

Det er oplagt at starte med de yngste for at nå langsigtede effekter. Der eksisterer forskellig dokumentation for, at møder mellem børn og mennesker med handicap kan mindske fordomme senere i livet.

2. VIRKSOMHEDER

Danskerne bruger en stor del af deres tid på arbejdet. Her formes relationer og perspektiver. Samtidig er arbejdet et vigtigt element i vores identitet. Derfor er virksomhederne en vigtig arena for at flytte holdninger og fordomme.

3. FORENINGER

Foreninger er steder, hvor vi møder hinanden. Derfor vil det have en betydelig effekt at skabe rammer for flere og bedre møder og øget bevidsthed om, at mennesker med handicap er en del af foreningsfællesskabet.

4. OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

Offentlige myndigheder er vigtige af flere årsager. For det første må man forvente, at de går forrest, når det handler om normer for ligestilling mellem borgerne. For det andet skaber de rammer for møder mellem mennesker med og uden handicap. For det tredje er de i hyppig kontakt med mennesker, der har behov for hjælp og støtte på grund af handicap.

5. PERSONER MED HANDICAP

Mennesker, der selv har et handicap, rykker ved fordomme, når de møder andre. Ved at styrke mennesker med handicap i at møde andre ligestillet kan man ikke alene gøre noget for den enkeltes livskvalitet, men også bidrage til at mindske omverdenens berøringsangst og dermed flytte holdninger og gøre op med fordomme.

INDSATSER I FORHOLD TIL MÅLGRUP- PERNE

BØRN

OG

UNGE

BØRN OG UNGE

BAGGRUND

Forskningen viser, at tidlige møder med mennesker med et handicap forebygger fordomme senere i livet. Det taler for at sætte ind i forhold til yngre børn. Samtidig har et forsøg med workshops med unge med handicap i de ældste klasser i folkeskolen vist rigtig gode resultater.

GRUNDLAG FOR EN INDSATS

Folkeskolen gennemgår en væsentlig udvikling og omstilling i disse år. Blandt andet i retning af øget inklusion af børn med handicap og en målsætning om at styrke samarbejdet med foreningslivet (Åben Skole). Samtidig er der de seneste år gjort erfaringer med forskellige indsatser baseret på møder mellem elever og mennesker med handicap i skolen. Danske Handicaporganisationer har arbejdet med et projekt i indskoling, Socialstyrelsen med et projekt på mellemtrinnet, og Sammenslutningen af Unge Med Handicap har i samarbejde med Det Centrale Handicapråd gennemført workshops i udskoling, som følges op af et projekt med Danske Skoleelever.

MÅL MED INDSATSEN

Alle børn skal flere gange i løbet af deres folkeskoletid arbejde med handicap på en måde, der styrker forståelsen af, hvad det vil sige at leve med et handicap. Mindst én gang skal undervisningen omfatte dialog med nogen, der selv har et handicap. I tilknytning til indsatsen over for børnene vil der også være en påvirkning af lærere, pædagoger og forældre.

INITIATIV: HANDICAP I UNDERVISNINGEN

Hver kommune gennemfører aktiviteter, der sikrer, at eleverne i kommunens skoler møder handicap som tema i undervisningen. Den nærmere tilgang kan tænkes ind i skolernes almene aktiviteter – for eksempel i forbindelse med åben skole – og tilpasses den enkelte kommunes organisering af skoleområdet og lokale forhold i øvrigt. Aktiviteterne kan blandt andet omfatte samarbejde med foreningslivet, herunder handicaporganisationer. Det anbefales derfor, at lokale foreninger bliver inddraget blandt andet via det kommunale handicapråd.

Ministeriet for Børn og Undervisning udvikler – evt. i samarbejde med KL, DH, Lærerforeningen og BUPL – et inspirations- og vejledningsmateriale,

der kan lette den enkelte kommunes arbejde med aktiviteter. Materialet kan bygge på en opsamling af eksisterende erfaringer. Ministeriet formidler dette materiale sammen med øvrigt relevant materiale på Danmarks Læringsportal EMU'en.

Ansvarlige

Kommunerne, herunder de kommunale handicapråd:
Iværksætte aktiviteter.

Ministeriet for Børn og Undervisning:

Udvikle materiale, som kan understøtte kommunernes arbejde, og som formidles på EMU i tilknytning til fælles mål.

Handicaporganisationerne, KL og Lærerforeningen:
Bidrage til arbejdet.

INITIATIV: UNDERVISNINGSMATERIALE

Der bliver i regi af EMU Danmarks Læringsportal etableret en samling af undervisningsmaterialer om, hvordan det er at leve med et handicap. Processen består i:

- a. Opsamling på eksisterende materiale.
- b. Udvikling af supplerende materiale.
- c. Udvikling af koncepter for undervisning, der omfatter møder med mennesker, som har et handicap.

Ansvarlige

EMU Danmarks Læringsportal:

Samle, udvikle og formidle undervisningsmateriale og koncepter.

Handicaporganisationerne:

Medvirke til at udvikle gode undervisningsmaterialer og rekruttere personer, der vil formidle ud fra deres egen erfaring.

TIDLIGE MØDER MED MENNESKER MED ET HANDICAP FOREBYGGER FORDOMME

INITIATIV: KOMPETENCEUDVIKLING AF LÆRERE OG PÆDAGOGER

Efteruddannelsestilbud i tilknytning til arbejdet med inklusion udvides til at omfatte undervisning i, hvad det vil sige at leve med et handicap – dette skal blandt andet formidles af personer, der selv er vokset op med et handicap. Tilbuddet bygger på den antagelse, at lærere og pædagoger ikke nødvendigvis har en større indsigt i liv med forskellige handicap end andre har. Tilbuddet målrettes lærere og pædagoger, der har børnegrupper, hvor nogle har et handicap – både i grundskolen og daginstitutioner.

Ansvarlige

Uddannelses- og forskningsministeriet og professionshøjskoler med inddragelse af Ministeriet for Børn og Undervisning:

Udvikle efteruddannelsestilbud.

Handicaporganisationerne og evt. lærerforeningen:

Medvirke til at udvikle efteruddannelsestilbud og rekruttere personer, der vil formidle ud fra deres egen erfaring.

**VIRKSOM-
HEDER**

VIRKSOMHEDER

BAGGRUND

Mange virksomheder viser allerede i dag både vilje og evne til at inkludere personer med handicap i deres fællesskaber og derigennem fjerne fordomme hos medarbejderne. Der er et potentiale i at understøtte denne udvikling i forhold til flere virksomheder. Samtidig ved vi, at der på arbejdspladserne er en tilbøjelighed til, at man forventer, at kollegerne er mere forbeholdne overfor mennesker med handicap, end man selv er. Den forventning - særligt når den findes hos ledere - kan være en barriere for både inklusion og holdningsændringer.

GRUNDLAG FOR EN INDSATS

En lang række virksomheder tager allerede et socialt ansvar. Mange af dem er organiseret i VirksomhedsnetværkCabi. Det er samtidig erfaringen fra flere jobskabelsesprojekter for grupper af personer med handicap, at mange virksomheder gerne vil engagere sig, når rammerne er klare og overskuelige.

MÅL MED INDSATSEN

Flere medarbejdere får udfordret deres fordomme gennem konkrete møder med mennesker med handicap på virksomhederne. Inkluderende holdninger styrkes også ved, at virksomheder aktivt signalerer en positiv stillingtagen til, at mennesker med handicap er en del af fællesskabet.

INKLUDERENDE
HOLDNINGER
STYRKES NÅR
VIRKSOMHEDER
SIGNALERER
AT MENNESKER
MED HANDICAP
ER EN DEL AF
FÆLLESSKABET

INITIATIV: KONCEPT FOR INKLUDERENDE VIRKSOMHEDER

Det Centrale Handicapråd, Danske Handicaporganisationer og VirksomhedsnetværkCabi udvikler i fællesskab et koncept, ”Virksomhed for alle”, hvor virksomheder kan få adgang til information og vejledning i at leve op til nogle enkle krav om åbenhed og inklusion. Dermed kan virksomheden brande sig med at være ”virksomhed for alle”. Det skal gøres så enkelt som muligt at deltage og bidrage til at sætte handicapmangfoldighed på dagsordenen både udadtil og indadtil i virksomheden.

Ansvarlige

Det Centrale Handicapråd:

Tage initiativ.

VirksomhedsnetværkCabi og Danske Handicaporganisationer:

Bidrage til udvikling af konceptet.

Arbejdsmarkedets parter, KL, Specialfunktionen Job og Handicap og jobcentrene:

Støtte op og bidrage til udbredelsen.

FORENINGER

FORENINGER

BAGGRUND

Foreningslivet blomstrer i Danmark, og vores engagement i foreningerne er med til at definere, hvem vi hver især er. Samtidig er foreningerne unikke mødesteder, hvor vi samles om fælles interesser på tværs af alle vores øvrige forskelligheder. Derfor har foreningerne også et oplagt potentiale for at mindske fordomme om mennesker med handicap.

GRUNDLAG FOR EN INDSATS

Tænketanken Nye Alliancer er i gang med at udvikle en strategi for nye alliancer mellem handicaporganisationerne og det øvrige civilsamfund. Formålet er at styrke deltagelsen i civilsamsfundsaktiviteter blandt mennesker med handicap.

MÅL MED INDSATSEN

Flere skal i praksis få øjnene op for, at man kan have fællesskaber uafhængigt af eventuelle handicap. Det vil mindske fordomme om mennesker med handicap og skabe grundlag for ligeværdige møder også i andre sammenhænge.

INITIATIV: GENNEMFØRE STRATEGI FOR NYE ALLIANCER MELLEM HANDICAPORGANISATIONERNE OG DET ØVRIGE CIVILSAMFUND

Det anbefales, at handicaporganisationer, andre civilsamsfundsorganisationer og øvrige relevante parter handler på den strategi, som Tænketanken Nye Alliancer udvikler. Styrket deltagelse af personer med handicap i foreningslivet vil bidrage til at flytte holdninger og fordomme gennem møder mellem mennesker i civilsamsfundet.

FLERE SKAL FÅ
ØJNENE OP FOR
AT MAN KAN HAVE
FÆLLESSKABER
UAFHÆNGIGT AF
HANDICAP

Ansvarlige

Tænk tanken Nye Alliancer:
Udvikle strategien.

Civilsamfundsorganisationer:
Gennemføre strategien.

**OFFENTLIGE
MYNDIG-
HEDER**

OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

BAGGRUND

Offentlige myndigheder har en normsættende rolle i samfundet – ikke mindst i forhold til ligebehandlingsproblestillinger vil man forvente, at det offentlige går forrest. Samtidig sætter det offentlige rammen for mange aktiviteter, hvor viden og bevidsthed hos ledere og medarbejdere er afgørende for, hvor inkluderende disse aktiviteter er, og hvor meget de dermed også fremmer møder mellem mennesker med og uden handicap.

Undersøgelser af tilgængeligheden til offentlige hjemmesider og tilgængelighedsløsninger i kommunale byggesager viser, at langt fra alle har de nødvendige procedurer for at sikre tilgængeligheden. Desuden viser erfaringer, at der er plads til forbedringer i samarbejdet mellem kommunen og borgere med handicap.

GRUNDLAG FOR EN INDSATS

I 2007 bevilgede den daværende regering midler til projekt Mainstreaming af handicapområdet i kommunerne. Der blev i samarbejde med nogle

projektkommuner udviklet en række værktøjer til, hvordan man kan tage højde for, at nogle af de borgere, kommunens virksomhed retter sig imod, har et handicap. Potentialer ved at benytte værktøjerne er både at skabe et bedre møde mellem kommunens medarbejdere og borgere med handicap og at forbedre forudsætningerne for, at borgere med handicap kan deltage i de aktiviteter, som kommunen står for.

Offentlige myndigheder har en omfattende, befolkningsrettet kommunikationsvirksomhed, der bidrager til at forme billeder af, hvem "befolkningen" er, herunder synliggøre mennesker med handicap som del af mangfoldigheden.

OFFENTLIGE MYNDIGHEDERS KOMMUNIKATION SKAL VISE FLERE MENNESKER MED HANDICAP

MÅL MED INDSATSEN

Offentlige myndigheder, herunder især kommunerne, skal i højere grad i deres beslutningsprocesser og øvrige virksomhed medtænke, at en del af deres målgruppe har handicap. Derved fremmes deltagelse og gode møder for mennesker med og uden handicap. Samtidig skal offentlige myndigheders kommunikation i højere grad afspejle, at mennesker med handicap indgår i de forskellige målgrupper for den offentlige virksomhed.

INITIATIV: NATIONAL UDBREDELSE AF HANDICAPMAINSTREAMING I KOMMUNERNE OG I RELEVANT OMFANG HOS ANDRE MYNDIGHEDER

Kommunerne implementerer de værktøjer, der er udviklet i regi af projekt Mainstreaming af handicapområdet i overensstemmelse med hensigten ved gennemførelsen af projektet. Øvrige offentlige myndigheder, herunder i første omgang borger.dk, implementerer værktøjerne i det omfang, det er relevant for deres virksomhed, og erfaringerne stilles til rådighed for virksomheder og foreninger.

Socialstyrelsen udarbejder formidlingsmateriale til kommunerne i samarbejde med KL, samt en vejledning til øvrige offentlige myndigheder om vurdering af, hvilke redskaber de bør implementere – eventuelt med tilpasninger.

Ansvarlige

Kommunerne, herunder de kommunale handicapråd
Implementere værktøjerne.

Socialstyrelsen

Understøtte implementeringen med vejledning og formidling.

KL:

Bidrage til vejledning og formidling.

Øvrige offentlige myndigheder, herunder borger.dk:

Implementere værktøjerne i relevant omfang.

INITIATIV: VEJLEDNING OM REPRÆSENTATION AF PERSONER MED HANDICAP I OFFENTLIG KOMMUNIKATION

Staten, KL og Danske Regioner udvikler i fællesskab en vejledning om, hvordan befolkningens mangfoldighed afspejles i den offentlige kommunikation. Vejledningen behøver ikke at begrænse sig til afspejling af handicap, men bør også indeholde retningslinjer for, at kommunikationen sker i tilgængelige formater. Vejledningen bliver formidlet til kommunikationsafdelinger i alle offentlige myndigheder. Formidlingen kan følges op af en rundspørge efter et år om, hvilke overvejelser eller tiltag vejledningen giver anledning til.

Ansvarlige

Staten, KL og Danske Regioner:

Udvikle vejledningen og tilrettelægge opfølgning.

Socialstyrelsen, Det Centrale Handicapråd, Digitaliseringsstyrelsen, borger.dk og Danske Handicaporganisationer:

Bidrage med viden i forbindelse med udvikling af vejledningen.

**PERSONER
MED
HANDICAP**

PERSONER MED HANDICAP

BAGGRUND

Holdninger og fordomme handler også om mennesker med handicaps egne forståelser af sig selv og deres relation til omgivelserne. Den beskedne og skæve repræsentation af personer med handicap i det offentlige rum udfordrer mødet mellem personer med og uden handicap, fordi manglende kendskab og viden skaber usikkerhed. Samtidig skaber den manglende synlighed og repræsentation også et fravær af forståelser af, hvad et handicap betyder for, hvem man er, som personer med handicap selv kan trække på.

GRUNDLAG FOR EN INDSATS

Mennesker med handicap er selv en afgørende ressource i bekæmpelsen af fordomme. For den, der bærer et handicap i mødet med omgivelserne, er automatisk en form for ambassadør for andre med handicap. I Danmark er en meget stor andel af personer med handicap medlemmer af handicaporganisationer, så der er et godt udgangspunkt for at arbejde med at styrke hver enkelt i forståelsen af sig selv og mødet

med omgivelserne. Der er både på handicapområdet og andre områder gjort erfaringer med forskellige ”empowerment” initiativer og andre initiativer, som kan have tilsvarende effekter.

MÅL MED INDSATSEN

At styrke personer med handicap til at være mere afklarede med handicappets betydning for deres identitet, så de i højere grad tør møde omgivelserne, hvor handicappet er en udfordring. Bliver personer med handicap bedre til at håndtere mødet med deres omgivelser og de herskende fordomme, så vil disse også blive udfordret.

En væsentlig afledt effekt vil være, at gruppen af personer med handicap mere effektivt vil kunne bidrage til de øvrige indsatser i denne strategi.

MENNESKER MED
HANDICAP ER SELV
EN AFGØRENDE
RESSOURCE I
BEKÆMPELSE AF
FORDOMME

INITIATIV: PILOTPROJEKTER OM EMPOWERMENT

Socialstyrelsen, KL, Sammenslutningen af Unge Med Handicap og Danske Handicaporganisationer foretager en vidensopsamling om forskellige empowermentinitiativer fra både Danmark og udlandet, som virker effektive. På den baggrund iværksættes pilotprojekter dels i nogle kommuner og dels for nogle handicapgrupper i regi af de respektive handicaporganisationer. Som udgangspunkt fokuseres dels på unge mennesker, dels på ældre personer, der for relativt nylig har erhvervet et betydeligt handicap, men inddragelse af personlige erfaringer fra andre er også vigtig. Ved sammenligning med kontrolgrupper vurderes effekten dels i forhold til personernes egen oplevelse af at leve med deres handicap, dels ved at sammenligne med kontrolgrupper på parametre som beskæftigelse, uddannelse og social deltagelse. Pilotprojekterne skal skabe et dokumentationsgrundlag for en systematisk indsats på nationalt niveau.

Ansvarlige

Socialstyrelsen:

Iværksætte og konkludere på erfaringer.

KL, Sammenslutningen af Unge med Handicap og Danske Handicaporganisationer:
Bidrage med viden og erfaringer.

Kommuner, handicapråd og handicaporganisationer:
Iværksætte pilotprojekter.

INITIATIV: SÆRLIGE ROLLEMODELLER

Der bliver etableret et uddannelses-/coaching-forløb for mennesker med handicap, der har evner og interesse for at fungere som rollemodeller. Disse kan vise bredt, hvordan man kan være ligeværdig deltager med et handicap. Forløbet skal blandt andet omfatte kompetencer i forhold til medier – traditionelle såvel som sociale. Rollemodellerne bidrager til initiativerne i denne strategi, og hvor de i øvrigt kan optræde.

Ansvarlige

Danske Handicaporganisationer og Sammenslutningen af Unge med Handicap:

Etablerer et partnerskab med relevante kompetenceudviklingsaktører om udvikling af forløb.

FINANSIERING AF INITIATIVER

Fordomme om mennesker med handicap har økonomiske konsekvenser. Med færre fordomme ville der for eksempel være flere personer med handicap i beskæftigelse. I overordnet forstand er der således tale om en investering.

Det er tilstræbt, at de ansvarlige for de enkelte initiativer er givet opgaver, der ligger i naturlig forlængelse af deres generelle virksomhed og blandt andet af den grund vil kunne realisere disse inden for en rimelig økonomisk ramme. Det er også forventningen, at de bidragende aktører på forskellig vis vil drage nytte af færre fordomme og større inklusion.

Dette ændrer ikke på, at nogle af aktørerne, for eksempel handicaporganisationerne, ikke umiddelbart vil kunne levere hele den finansiering, som en fuld gennemførelse af strategien vil kræve i forhold til deres bidrag.

Strategiens succes er således afhængig af, at der kan findes midler til at gennemføre den – nye midler eller ved omprioritering. Initiativerne må gennemføres i takt med, at finansieringen tilvejebringes. Nogle initiativer kan til at starte med eventuelt blive afprøvet i mindre skala – for eksempel i nogle få kommuner.

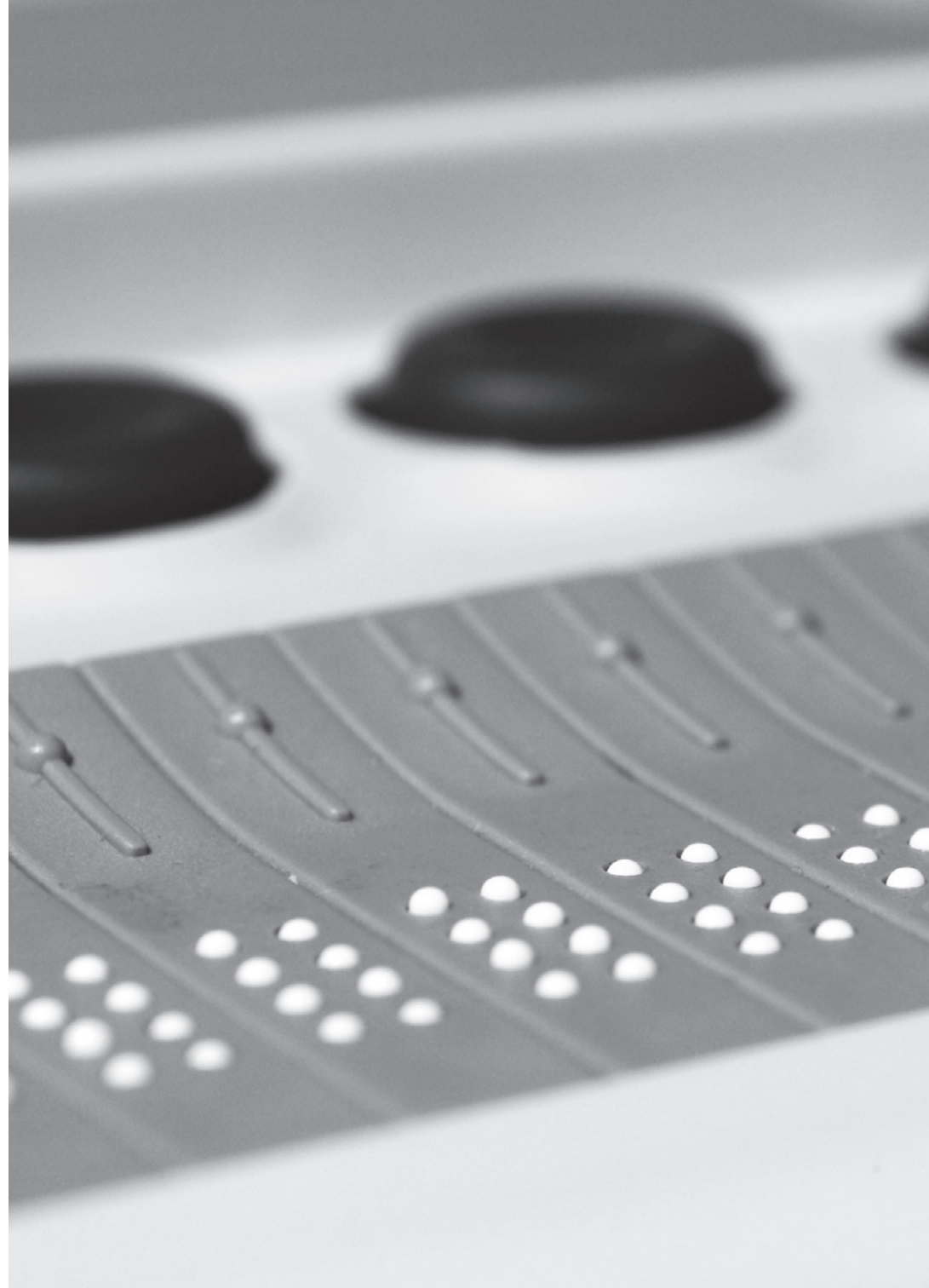

STYRING OG OPFØLGNING

Strategiens indsatser skal løbende drives fremad og understøttes. Det er også vigtigt at følge op på graden af implementering og de resultater, der er mulighed for at aflæse.

Det anbefales, at der bliver etableret en styregruppe, der tager kontakt til strategiens aktører med henblik på at motivere til og bistå med at gennemføre strategiens initiativer. Styregruppen skal også stå for løbende monitorering og opfølgning på implementering og effekter af iværksatte initiativer. Som overordnet monitorering skal styregruppen sikre, at der bliver gennemført tilbagevendende holdningsundersøgelser, som kan belyse udviklingen i holdninger og fordomme om mennesker med handicap. Derudover kan styregruppen tage initiativ til understøttende initiativer – for eksempel at samle og formidle relevant viden om handicap til de forskellige aktører eller inspirere og understøtte de kommunale handicapråd i deres arbejde med holdninger og fordomme.

Social- og Indenrigsministeriet, KL, Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd og kommunale handicapråd bør som minimum være repræsenteret i styregruppen.

Det Centrale Handicapråd

33 11 10 44

dch@dch.dk

www.dch.dk

Koncept og design af Cumuli

www.cumuli.net

Januar 2016

Oplag 3.000

ISBN 9788790985738

Tryk Rosendahls

Find dokumentet på www.dch.dk/holdninger og handicap

Det kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

